

## ПРОЛОГ

### Бенна Меркатто рятує життя

С ходило сонце, нагадуючи кольором зіпсовану кров. Вона розтікалася зі сходу, плямуючи темне небо червоним, окроплюючи розчухрані хмари грабованим золотом. А під сонцем схилом гори виляся дорога до фортеці Фонтезармо — скупчення шпилястих веж, вугільно-чорних на тлі зраних небес. Схід сонця був пронизаний червінню, чорнотою і золотом.

Кольорами їхнього ремесла.

— Ти сьогодні особливо гарна, Монзо.

Вона зітхнула. Мовби то випадковість. Ніби не причепурювалася годину перед дзеркалом.

— Що правда, то правда. Казати правду — невеликий хист. Ти лиш доводиш, що не сліпий.

Вона позіхнула, потягнулася в сідлі, якусь мить тримаючи його в очікуванні.

— Але я би послухала далі.

Він голосно прокашлявся і підійняв руку — нікудишній актор, що готується виголосити розлогий монолог.

— Твоє волосся наче... корзно з мерехтливого соболинного хутра.

— Павич пишномовний. А вчора як там було? Опівнічне заминало. Це мені більше до смаку, навіть якось поетично. Поганенька поезія, та хоч якась.

— Лайно. — Він примружився на хмари. — Ну, твої очі... пломеніють, як сліпучі сапфіри, яким годі скласти ціну.

— То в мене ще й камінці на обличчі?

— Губи — як пелюстки троянд?



Монза плюнула в нього, проте він був готовий і відхилився, мокротиння перелетіло через коня і лягнулося на сухе каміння край дороги.

— Це щоб твої трояндочки ліпше росли, паскудо. Ти можеш і краще.

— З кожним днем стає важче і важче, — пробурмотів він. — Той камінець, що я купив, так нічогенько на тобі глядиться.

Вона підняла праву руку, помилувалася — рубін завбільшки з горішок мигдалю блищав, наче відкрита рана, відбиваючи перші відблиски сонця.

— Бували в моєму житті й гірші подарунки.

— Якраз пасує до твого полум'яного норову.

Вона пирхнула.

— І до моєї кривавої слави.

— Плювати на ту славу! Усього лише дурнувате варнякання, не більше! Ти — мрія! Видіння! Ти схожа... — він клацнув пальцями, — ...на саму богиню війни!

— Як-як, на богиню?

— Ага, війни. Подобається?

— Годиться. Половину б твоєї майстерності, коли обціловуватимеш дупу герцога Орсо, то нам, може, ще й грошенят добавлять.

Бенна склав губи трубочкою.

— Нічого я так вранці не люблю, як припасти обличчям до пишних, круглих сідниць Його Світлості. Вони мають смак... влади.

Копита скреготіли на запилюженій дорозі, поскрипували сідла, бряжчали обладунки. Дорога зробила закрут, потім іще один. Решта світу провалилася кудись униз. Кров із неба на сході витекла, полишаючи рожевизну оббілованого м'яса. Перед очима повільно вимальовувалася річка, що зміїлася поміж осінніх лісів на дні крутосхилої долини. Виблискуючи, наче військо на марші, вона стрімко й невблаганно несла свої води до моря. До Таліна.

— Я чекаю, — сказав Бенна.

— На що?

— На свою лепту компліментів, звісно ж.

— Коли тобі компліменти вдарять у довбешку, то вона ще, до лихого, лусне. — Монза підсмикнула свої шовкові манжети. — А мені твої мізки на новій сорочці як лисому гребінка.

— Упекла ти мене, — Бенна притис руку до грудей. — Ось сюди. То так ти віддячуєш мені за роки відданості, безсердечна сучко?

— Як смієш обертати язиком про відданість, селюку? Твоя відданість — відданість кліща тигриці.

— Яка там тигриця! Якщо тебе і порівнюють, то хіба що зі змією.

— Добре, хоч не з хробаком.

— Шльондра.

— Боягуз.

— Убивця.

Заперечувати останнє було важко. Між ними знову залягла мовчанка. На всохлому дереві біля дороги щебетала пташка.

Кінь Бенни помалу порівнявся з її конем, і він пробурмотів ледь чутно:

— Ти сьогодні особливо гарна, Монзо.

При цих словах кутика її губ торкнулася усмішка. Того кутика, якого він не бачив.

— Так. Що правда, то не гріх.

Пришпоривши коней, вони в'їхали в іще один крутий поворот, і перед ними виріс зовнішній мур цитаделі. Місток до брамної вежі пролягав над запаморочливою ущелиною, поміж обривистих стін якої виблискувала вода. На дальньому кінці мосту з'яв склепінчастий в'їзд, гостинний, як могила.

— Стіни ще минулого року укріпили, — пробурмотів Бенна. — Не хотів би я їх штурмувати.

— Можна подумати, що в тебе стало б духу дертися по драбині.



— Мені б не хотілося навіть наказувати комусь штурмувати ті стіни.

— Можна подумати, у тебе стало б духу давати накази.

— Мені б не хотілося навіть спостерігати, як ти наказуєш комусь штурмувати ті стіни.

— Ще б пак, — Монза обережно перекинулася із сідла й насуплено задивилася вглиб урвища зліва. Тоді глянула скося на прямовисну стіну справа, зубці якої стриміли на тлі світанкового неба шпичастою чорною облямівкою. — Видається, наче Орсо побоюється, що хтось може посягнути на його життя.

— Невже в нього є вороги? — видихнув Бенна, у глумливому подиві округлюючи очі.

— Якась нещасна половина Штирії.

— То, виходить, і в нас є вороги?

— Добра половина Штирії.

— А я ж так старався завоювати приязнь...

Вони проїхали поміж двох понурих солдатів у відполірованих до смертоносного блиску шоломах і з такими ж списками. Копита лунко цокотіли в темряві довгого тунелю, що полого підіймався вгору.

— Тепер у тебе знову той самий вираз обличчя.

— Який?

— Наче сьогодні більше не до сміху.

— Що ж, — вона відчула, як обличчя скувала звична похмура гримаса, — ти можеш дозволити собі розкіш сміятися. Ти ж у нас хороший.

За воротами був інший світ: міцно пахло лавандою, сірість гірського схилу змінилася яскравою зеленню. Світ низько підстрижених моріжків, живоплотів, присилуваних до дивовижних форм, світ фонтанів, що били вгору мерехтливими струменями. Псували всю цю красу лише насуплені вартові, що стовбичили біля кожних дверей, з нашитими на білих вапенкоках чорними хрестами Таліна.

— Монзо...

— Що?

— Нехай це буде наша остання війна, — благально прошепотів Бенна, — останнє літо серед куряви. Знайдімо якесь менш обтяжливе заняття, поки ми ще молоді.

— А як же Тисяча Мечів? Їх уже чи не десять тисяч. І всі чекають наших наказів.

— Могли б отримувати накази й деінде. Вони приєдналися до нас заради грабунку, і ми дали їм купу нагод. Крім власної кишені, у них же нічого святого за душею.

Монза мусила визнати, що Тисяча Мечів ніколи не належали до найкращих представників роду людського, утім, до найкращих серед найманців теж. Більшість із них стояли лише на сходинку вище злочинців. Більшість із тих, хто залишилися, були на сходинку нижче. Та й не в тім суть.

— У житті мусить бути якась провідна нитка, якої слід триматися, — буркнула Монза.

— Для чого, не розумію.

— У цьому весь ти. Ще один річний похід — і Віссерін упаде, Рогонт здасться, а Ліга Восьми стане лиш неприємним спогадом. Орсо здобуде корону короля Штирії, а ми розтанемо, наче вранішній туман, і про нас забудуть.

— Ми заслужили, щоби про нас не забували. Ми могли б мати власне місто. Ти була б шляхетною герцогинею Монцкаро... Ну, якоюсь там Мухосранською.

— Ага, а ти безстрашним герцогом Бенною? — Монза засміялася. — Телепню дурнозадий, та ж тобі годі потути своїх тельбухів без мене стримати. Війна — уже сама собою невідраднє ремесло, а про політику годі й говорити. Щойно Орсо коронується, тоді ми й підемо на спочинок.

Бенна зітхнув.

— А я гадав, ми найманці. Коска так ніколи не тримався за господаря.

— Я — не Коска. Та й не вельми розсудливо відмовляти володарю Таліна.



— Ти просто любиш битви.

— Ні, я люблю перемагати. Ще оцих кілька місяців — і ми зможемо побачити світ. Побувати в Старій Імперії. Об'їздити Тисячу Островів. Поплисти до Адуа і постояти в затінку Обителі Творця. Усе те, про що ми говорили.

Бенна напіндючився, як робив так завжди, коли виходило не на його. Напіндючився, проте «ні» не сказав. Монзу іноді дратувало, що їй вічно доводилося самій робити вибір.

— Якщо вже в нас явно одна пара яєць на двох, чи не виникає в тебе потреби взяти їх поносити?

— Тобі вони краще пасують. А крім того, усі твої мізки теж у них, тож краще їм і надалі триматися купи.

— А що ти отримуєш з оборудки?

Бенна вишкірився до неї.

— Усмішка, перед якою не встоїш.

— То смійся. Ще один похід.

Монза зістрибнула із сідла, поправила пояс із мечем, кинула вуздечку конюхові й закрокувала до внутрішніх воріт. Бенні довелося поквартитися, аби її наздогнати, причому він умудрився перечепитися через власний меч. Як на людину, що заробляє на життя війною, він був геть невмілий у повожденні зі зброєю.

Внутрішній двір на вершині гори був розбитий на широкі тераси, обсажені заморськими пальмами, й охоронявся ще пильніше, ніж зовнішній. Посередині, мерехтливо відбиваючись у круглому, закишломому сріблястими рибками ставку, височіла стародавня колона, вивезена, як казали, з палацу Скарпіуса. Громаддя зі скла, бронзи й мармуру — ось яким був палац герцога Орсо, вивищуючись із трьох боків і скидаючись на здоровенного кота, що стискає в лапах мишу. З минулої весни до північної стіни добудували величезне крило, кам'яні декоративні фестони якого й досі наполовину затуляло рштування.

— Усе будують, — зауважила Монза.

— Звісно. Як же принц Аріо обійдеться лише десятьма залами, аби вмістити своє взуття?

— Теперішні чепуруни ніякі не чепуруни, якщо не мають хоч би двадцять кімнат із взуттям.

Бенна насуплено поглянув на свої чоботи із золотими пряжками.

— А в мене всього лише якихось тридцять нещасних пар. Як же прикро почуватися неповноцінним!

— Не тобі одному, — буркнула Монза.

Уздовж краю даху стояв напівзавершений комплекс статуй. Герцог Орсо роздає милостиню вбогим: Герцог Орсо про-світлює неуків. Герцог Орсо оберігає від бід безпорадних.

— Подивовує, що тут ще нема тієї, де вся Штирія вилизує йому дупу, — прошепотів Бенна їй на вухо.

Монза вказала на напівоброблену мармурову брилу.

— Ця наступна.

— Бенно!

Оминаючи ставок, порипуючи взуттям по свіжонасипаному гравію і сяючи всім своїм веснянкуватим обличчям, до них з моторністю цуценяти поспішав граф Фоскар, молодший син Орсо. Відколи Монза бачила його востаннє, він зробив невдалу спробу запустити бороду, але паростя піщаної барви надало йому ще більше хлоп'ячого вигляду. Може, він і успадкував усю родинну чесність, проте врода перепала комусь іншому. Бенна всміхнувся, однією рукою обійняв Фоскара за плече й скуйовдив йому волосся. Що від інших сприйма-лося б як образа, у Бенні виходило невимушено й чарівно. Він володів даром робити людей щасливими, що здавалося Монзі магією. Її таланти лежали у протилежній площині.

— Твій батько вже тут? — спитала Монза.

— Так. І брат теж. У них зараз їхній банкір.

— Який у нього настрої?

— Хороший, наскільки я можу виснувати, однак ви ж знаєте мого батька. Утім, він однаково ніколи на вас не